

Regulace táboření a bivakování v zahraničí

Lenka Hlaváčová

V červenci tohoto roku představila odborná pracovní skupina sestavená z pověření ministra životního prostředí Petra Hladíka návrh řešení, jak v CHKO Kokořínsko – Máchův kraj v rámci platného právního rámce zachovat tramping jako jednu ze specifických forem táboření

a zároveň minimalizovat jeho dopady na přírodu.¹ Tento úkol nebyl vůbec snadný a vycházel z naléhavé potřeby vyřešit názorové spory v této oblasti.

¹ Ministerstvo životního prostředí. Odborná skupina představila řešení, za jakých podmínek zachovat tramping v CHKO Kokořínsko – Máchův kraj. [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 16. 7. 2025. [cit. 27. 8. 2025]. Dostupné z: <https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/odborna-skupina-predstavila-reseni-za-jakych>

Obr. 1: Stanování ve volné přírodě je považováno za formu táboření a je ve většině evropských zemí s výjimkou Skandinávie výrazně regulováno a legislativně omezeno.
Foto Martin Dušek

Obr. 2: V některých zemích není rámec táboření v přírodě legislativně řešen prakticky vůbec. Na snímku místo pro přespání turistů či lovců v Zabajkalském národním parku na jižní Sibiři. Foto Martin Dušek

Pracovní skupina se musela v první řadě vy-
pořádat se skutečností, že v České republice
je mimo zastavěná území obcí v CHKO možné
tábořit pouze v místech k tomu vyhrazených
opatřením obecné povahy vydaným přísluš-
ným orgánem ochrany přírody či na základě
výjimky.² Volně je možné provozovat pou-
ze tzv. bivakování, tedy nocování v přírodě
bez úpravy místa pobytu a prokazatelného
ovlivnění přírodního prostředí, zjednoduše-
ně řečeno bez výstavby stanu či jiné formy
přístřešku.³ Tuto definici tramping nesplňuje.
Jedná se o speciální formu táboření podléha-
jící výše uvedené regulaci. Aby bylo možné
ho v CHKO Kokořínsko – Máchův kraj či jiné
CHKO zachovat, bylo tak nezbytné najít řeše-
ní, jak ho legalizovat v míře únosné z hlediska
zájmu na ochraně přírody, který je na území
CHKO stále stěžejní.

Konkrétních způsobů, jak pravidla pro tram-
ping v CHKO Kokořínsko – Máchův kraj na-
stavit a v jaké podobě tramping jako formu
veřejného táboření povolit, se bezpochyby
nabízelo vícero. Při této příležitosti se mů-
žeme ptát, jak k regulaci veřejného tábo-
ření přistupují jiné evropské země a zda by

jejich forma řešení nemohla být inspirací i pro
Českou republiku. Pro srovnání jsme zvoli-
li následující evropské země – Slovensko,
Německo a Dánsko, jejichž právní systémy
vycházejí z podobné kontinentální tradice.
Příspěvek představí hlavní rysy jejich úprav
ve vztahu k ochraně přírody z hlediska tábo-
ření a bivakování a zhodnotí jejich přínos pro
debatu v České republice.

Slovensko

Právní regulace táboření ve volné přírodě je na
Slovensku v základu upravena v obecném před-
pisu ochrany přírody a krajiny, tedy v zákoně
č. 534/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
dále jen „ZOPK“. Na rozdíl od české úpravy
ZOPK pamatuje i na bivakování. Zjednoduše-
ně lze přitom říci, že pro něj stanovuje v zásadě
stejně podmínky jako pro táboření. Území
Slovenska je podle § 11 ZOPK rozděleno do
celkem pěti stupňů ochrany, které korespon-
dují s různými kategoriemi chráněných území,
v rámci kterých je postupně zvyšována míra
omezení možných činností. Podle § 14 odst. 1
písm. d) ZOPK je od třetího stupně zakázáno
táboření a bivakování mimo zastavěná území
obcí s výjimkou vyhrazených míst.

Oproti české úpravě se zákaz táboření mimo
vyhrazená místa nevztahuje na chráněné kra-
jinné oblasti, jelikož ty podle § 18 odst. 2 ZOPK

spadají do druhého stupně ochrany, ve kterém
táboření ani bivakování zakázáno není. To však
neznamená, že v chráněných krajinných oblas-
tech na Slovensku lze kdekoli bez dalšího tá-
bořit a bivakovat. Jednak se i uvnitř chráněných
krajinných oblastí nachází maloplošná chráněná
území, jako například přírodní rezervace (§ 22
odst. 4 ZOPK) nebo přírodní památky (§ 23
odst. 4 ZOPK) s přísnějším stupněm ochra-
ny. A dále se na tato území vztahuje i zákon
č. 326/2005 Z. z., o lesoch, který v § 31 odst. 1
písm. b), c) zakazuje tábořit a zakládat oheň ve
všech lesích mimo vyhrazená místa (o bivaková-
ní nehovoří). Z toho tedy plyne, že v chráněných
krajinných oblastech na Slovensku lze volně
tábořit pouze mimo maloplošná chráněná úze-
mí a lesy, ve kterých lze naopak tábořit jen na
vyhrazených místech.

Pro národní parky podle § 19 odst. 3 ZOPK platí
obecně třetí stupeň ochrany, případně vyšší.
Tábořit a bivakovat je tedy možné pouze na
místech vyhrazených buď návštěvním řádem
národního parku, nebo uveřejněných v sezna-
mu způsobem, jak předvídá § 14 odst. 5 ZOPK.
Praxe v jednotlivých národních parcích je růz-
norodá. Například v národním parku Muránska
planina je umožněno tábořit na víceru konkré-
tně vymezených místech, bivakovat⁴ pak lze
kdekoli na území národního parku s výjimkou
zóny A.⁵ Tatranský národní park umožňuje tábo-
řit a bivakovat pouze v jedné lokalitě.⁶

Nad rámec výše uvedeného je podobně jako
v ČR možné požádat o výjimku ze zakázaných
činností dle § 29 ZOPK. V praxi je ovšem obtížné
představitelné, že by tato výjimka byla udělová-
na jednotlivcům čistě za účelem jednorázového
přenocování.

Jak je patrné z výše uvedeného, slovenský mo-
del je velice podobný tomu českému, a nenabízí
tak příliš nových pohledů, které by mohly být
inspirací v ČR.

2 Srov. § 26 odst. 1 písm. b) a § 43 zákona č. 114/1992 Sb.,
o ochraně přírody a krajiny.

3 K tomu např. srov. stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne
30. 10. 2019, č. j. KVOP-47586/2019.

4 Bivakováním se podle § 2 písm. m) vyhlášky č. 135/2024
Okresního úřadu Banská Bystrica ze dne 17. října 2024
o Návštevnom poriadku Národného parku Muránska plani-
na a jeho ochranného pásma, dále jen „Návštěvní řád NP
Muránska planina“, rozumí pobyt osob přebývajících volně,
bez přístřešku anebo bez stanu maximálně jednu noc na jed-
nom místě bez možnosti založit oheň.

5 Viz § 3 odst. 10 Návštěvního řádu NP Muránska planina

6 § 8 odst. 1 vyhlášky č. 26/2023 Okresního úřadu Prešov ze dne
20. října 2023 o Návštevnom poriadku Tatranského národného
parku a jeho ochranného pásma

Německo

Německá právní úprava táboření a bivakování ve volné přírodě je na celostátní úrovni upravena jen velmi obecně, konkrétní regulace je z velké míry přenechána jednotlivým spolkovým zemím. Na federální úrovni je nepřímou regulováno táboření v chráněných oblastech, a to zákonem o ochraně přírody a krajiny (Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege, též „BNatSchG“), konkrétně v ustanoveních § 23–29, kde je obecně stanoven zákaz činností, které by mohly vést ke zničení, poškození nebo změně několika kategorií chráněného území. Konkrétní regulaci táboření je tak obvykle možné nalézt až v zemských zákonech.⁷

Důležitým společným jmenovatelem, který souvisí s problematikou táboření a bivakování ve volné přírodě, je institut práva vstupu do krajiny a lesa za účelem rekreace, tzv. *Betretungsrecht* dle § 59 BNatSchG a § 14 spolkového lesního zákona (Gesetz zur Erhaltung des Waldes und zur Förderung der Forstwirtschaft neboli Bundeswaldgesetz). Zákony jednotlivých spolkových zemí převážně stanoví, že toto právo nezahrnuje možnost tábořit.⁸ Odborná veřejnost se nicméně neshoduje na tom, zda se právo vstupu vztahuje i na bivakování.⁹

Rostoucí turistický ruch v posledních desetiletích vyvolal potřebu zajistit legální alternativy pro nocování v přírodě pouze se základním vybavením bez rozsáhlejšího zařízení, jaký typicky nabízejí kempy. Některé spolkové země a místní správy proto začaly vytvářet síť oficiálních tzv. *trekingových* (někdy označovaných

Obr. 3: Podobný způsob úpravy bivakovacích míst nepoškozuje přírodní prostředí, nicméně i tak musí být v souladu s legislativou příslušného státu. Foto Rudolf Remeš

jako bivakovacích¹⁰) míst. Tato místa představují kompromis mezi ochranou přírody a potřebami turistů, neboť umožňují legální nocování v přírodě při minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí, jelikož toto nocování koncentruje pouze do předem vymezených míst. *Trekingová* místa poskytují pouze základní vybavení, nachází se na nich například ohniště či místo k posezení.¹¹ Situovaná jsou mnohdy v přírodních parcích a při dálkových turistických trasách.

Co se týče právní formy, v přírodních parcích bývají situována na základě dlouhodobé výjimky, o níž může dle § 67 odst. 1 ve spojení s § 3 BNatSchG rozhodnout orgán ochrany přírody. Tato výjimka může být udělena přímo návštěvním řádem parku, viz § 67 odst. 3 BNatSchG.¹² Stejně jako v případě Slovenska platí, že

o výjimku může požádat i fyzická osoba pro jednorázové účely, pokud budou splněny podmínky stanovené v § 67 odst. 1. Praktické využití ovšem zřejmě příliš velké nebude.

Vedle bivakovacích a *trekingových* míst za zmínku stojí ještě tzv. *boofeny*, rozšířené zejména v Sasku v oblasti Saského Švýcarska. Bývají vymezeny pod skalními převisy, a to rovněž formou výjimky. Na těchto místech je pak možné bezplatně přespat pod širým nebem bez stanu.¹³ Tento způsob nocování vychází z místní tradice horolezců a poutníků.

Trekingová a bivakovací místa nebo *boofeny* mohou být poměrně zajímavým zdrojem inspirace pro řešení legálního táboření či bivakování v CHKO v ČR. Model oficiálně vymezených a spravovaných míst (ať již orgánem ochrany přírody, nebo jinými subjekty) pro přespaní v přírodě představuje cestu, jak regulovat turistický ruch, zabránit jeho nežádoucím dopadům a zároveň poskytnout návštěvníkům legální a bezpečnou možnost, jak zažít noc v přírodním prostředí. V ČR zatím obdobných míst zatím existuje jen

7 Příkladem může být Meklenbursko – Přední Pomořansko, které ve vztahu k lesům v § 44 zemského lesního zákona (Waldgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern) stanoví, že táboření v lesích není povoleno, pakliže to předem neschválil vlastník pozemku nebo lesní úřad. Je však třeba upozornit, že některé spolkové země táboření nijak neregulují, například Brémy.

8 Některé země přímo v zákoně stanoví, že právo vstupu se na táboření nevztahuje, viz například zákon o ochraně přírody v Bádensku-Württembersku (Gesetz des Landes Baden-Württemberg zum Schutz der Natur und zur Pflege der Landschaft) v § 44.

9 Názor, že bivakování do práva na vstup nespádá, zastává například Bavorské ministerstvo pro životní prostředí, podle něž je i k bivakování nutný souhlas vlastníka pozemku, viz NATURERLEBNIS BAYERN – Bayerisches Staatsministerium für Umwelt und Verbraucherschutz. *Ratgeber Freizeit und Natur – Naturverträglich Zelten und Biwakiere!* [online]. [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: https://www.naturerlebnis.bayern.de/naturvertraeglich_unterwegs/ratgeber_freizeit_natur/zelten.htm.

10 Jako bivakovací místa se velmi často označují vymezená tábořiště podél řek určená pro vodní turistiku, která jsou často i bezplatná, viz TREKKINGTRAILS. *Biwak- und Trekkingplätze in Deutschland: alle auf einer Karte* [online]. 13. 8. 2025 [cit. 27. 8. 2025]. Dostupné z: <https://trekkingtrails.de/trekkingplaetze/>

11 HAPPYHIKER. *Wildes Zelten: 200 Biwak- und Trekkingplätze in Deutschland* [online]. 15. 4. 2024 [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: <https://happyhiker.de/trekkingplaetze-deutschland/>

12 Srov. např. § 7 odst. 3 bod 3 zemského nařízení, kterým se vyhláší biosférická rezervace Falcký les.

13 Schlei, K. *Übernachten in den Schutzgebieten im Freistaat Sachsen – aus naturschutzrechtlicher Sicht* [online]. Meißen: Hochschule Meißen (FH) und Fortbildungszentrum, 31. 3. 2022. Bachelorarbeit. [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: <https://d-nb.info/1274721261/34>

Obr. 4: V zemích, kde je táboření a bivakování ve volné přírodě nějakou formou umožněno, bývají vhodná místa často identifikována jednoduchou infrastrukturou. Foto Ondřej Vítek

menší množství, byť jsou na vzestupu. Příkladem mohou být nouzová nocoviště na Šumavě.

Dánsko

Dánský přístup k regulaci táboření a bivakování ve volné přírodě mísí snahu o širokou přístupnost a volnost pohybu v krajině a zachovávání určitých omezení a regulace. Vytváří tak kompromis mezi volným právem každého na pohyb a pobyt v přírodě (allemandsretten) známým ze Švédska či Norska a přísnějšími restrikcemi typickými pro střední Evropu.

Dánský zákon o ochraně přírody (Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr 1217 af 28/09/2016, též „naturbeskyttelsesloven“) rozlišuje jednotlivé biotopy, jako jsou lesy, pláže, neobdělávané plochy nebo břehy podél vodních toků a jezer. Každému z těchto biotopů přitom přiznává různý režim ochrany. V případě všech těchto částí přírody, s výjimkou břehů podél vodních toků a jezer, platí volný vstup do krajiny (i mimo vyznačené cesty, bez nutnosti souhlasu vlastníka) od 6 hodin ráno do západu slunce (§ 22 až 25 naturbeskyttelsesloven). Zákon zároveň umožňuje v lesích a na neobdělávaných půdách ve vlastnictví státu pobyt v noci (§ 22 a 23 naturbeskyttelsesloven). Tento pobyt však nezahrnuje možnost rozdělávat oheň nebo stavět stan (§ 28 naturbeskyttelsesloven), z čehož plyne, že ze zákona zde lze legálně pouze bivakovat. Tato

pravidla týkající se přístupu je však třeba vnímat jako minimální standard a je možné, že vlastník – ať již soukromý, nebo veřejný – povolí návštěvníkům více, než stanoví zákon.¹⁴

Dánská vláda sama využila možnost rozšířit právo přístupu a v rámci lesů ve vlastnictví státu vymezila více než 270 oblastí, kde je možné postavit stan bez nutnosti žádat o povolení (tzv. *Fri teltning*). Dánská agentura ochrany přírody na svých internetových stránkách vymezuje, za jakých podmínek je stanování možné.¹⁵

Pro chráněné oblasti pak platí, že jejich režim může, ale i nemusí být přísnější, než jak stanovuje zákon.¹⁶ O omezení přístupu rozhodují buď místní rady, nebo Dánská agentura ochrany přírody.

14 NATURSTYRELSEN – Miljøministeriet (Dánsko). *Naturen må gerne betrædes – men tråd varsomt* [online]. 2023. [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: https://naturstyrelsen.dk/media/igkh5ksz/naturen_maa_gerne_betraedes_2023.pdf

15 NATURSTYRELSEN – Danish Nature Agency. *Rules concerning use of areas managed by the Danish Nature Agency and designated for “Fri teltning – camping for the quiet forest hiker”* [online]. 30. 6. 2020 [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: <https://eng.naturstyrelsen.dk/media/fwdbw0ex/rules-concerning-fri-teltning-free-tenting-on-areas-managed-by-the-danish-nature-agency.pdf>

16 NATURSTYRELSEN – Miljøministeriet (Dánsko). *Naturen må gerne betrædes – men tråd varsomt* [online]. 2023. [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: https://naturstyrelsen.dk/media/igkh5ksz/naturen_maa_gerne_betraedes_2023.pdf

V Dánsku je vedle toho rozšířen i systém primitivních jednoduchých tábořišť (tzv. *primitiv overnatningsplads*), která jsou rozeseta po celém území Dánska a v nichž je možné strávit noc ve stanu. Na mnoha z nich je i ohniště nebo přístřešek.¹⁷ Pro větší skupiny lidí, jako jsou například skauti nebo školní třídy, byla vymezena tzv. velká jednoduchá tábořiště (*lejrplads*), rovněž s minimálním vybavením, ovšem s nutností rezervace. Tato tábořiště jsou jak na veřejných, tak soukromých pozemcích a spravuje je nejen Dánská agentura ochrany přírody, ale i místní samosprávy nebo soukromníci.

Inspirace pro Českou republiku

Komparace ukazuje, že přístupy k regulaci, ale i k věcnému řešení táboření a bivakování v evropských zemích se podstatně liší. Slovensko uplatňuje spíše restriktivní model založený na zákazu mimo vyhrazená místa, který je velice blízký tomu českému.

Německý přístup sice staví na obdobných principech, na druhou stranu je ale po celé zemi dostupná poměrně rozsáhlá síť trekingových (bivakovacích) míst, kde mohou lidé s minimálním vybavením legálně přespat v přírodě, a to včetně chráněných oblastí. Rovněž tradice *boofen* nabízí příležitost zákonného bivakování ve volné přírodě.

Dánsko naopak přináší zajímavý přístup spočívající ve vymezení několika lesních oblastí, kde je možné při dodržení stanovených pravidel tábořit kdekoliv.

Pro české prostředí, zejména pro již zmíněný region CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, se jako zajímavé srovnání jeví právě německý a dánský model sítě jednoduchých tábořišť, které kombinují přísnou ochranu vybraných lokalit s vytvořením oficiálně vymezených míst pro legální přespání. Tato místa pomáhají koncentrovat turistický ruch do konkrétní lokality, kterou je snadné kontrolovat. Snižuje se tím i riziko, že návštěvníci divokým tábořením poškodí jiné chráněné plochy. Především však podobná místa poskytují návštěvníkům legální možnost, jak zažít noc v přírodě. ■

17 Mapa vyznačující místa umožňující tzv. *fri teltning* je dostupná na portálu dánské agentury Naturstyrelsen: UD i naturen [online]. [cit. 18. 8. 2025]. Dostupné z: <https://udinaturen.dk/>